

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobkyne **A. S.**, bývajúcej v M., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. J. Z., advokátom, so sídlom v M., proti žalovanej **M.**, so sídlom v M., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. V. K., advokátom so sídlom v M., **o náhradu škody na zdraví**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10 C 40/2000, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2008 sp. zn. 10 Co 345/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne proti výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že vo zvyšku žalobu o náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol, **z a m i e t a .**

Dovolanie žalobkyne proti výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni titulom odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 64 050,-- Sk (2 126,07 Eur) a proti výroku, ktorým krajský súd v ostatnej časti potvrdil rozsudok okresného súdu, **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom z 23. augusta 2008 č.k. 10 C 40/00-257 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 274 500,-- Sk z titulu odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku uplatnených nárokov na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, a o zaplatenie sumy 18 000,-- Sk, sumy 69 585,-- Sk a sumy 1 881,-- Sk mesačne od 1.2.2000 z titulu náhrady straty na zárobku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu a súčasne rozhodol o povinnosti žalovanej nahradiť trovy konania štátu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že potom ako súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom, že základ žalobou uplatneného nároku je dôvodný, zaoberal sa len dôvodnosťou jeho výšky. Škoda vznikla žalobkyni vo forme sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom pri ustálení bodového ohodnotenia vychádzal zo znaleckého posudku Prof. MUDr. M. P., CSc., podľa ktorého zdravotné poškodenie zanechalo u žalobkyne poškodenie hlasu – sťaženie reči (znalec ho považoval za najzávažnejšie), zúženie hrtanu vo forme ľahkého stupňa a žalobkyňa utrpela šok ťažkého stupňa. Celkove poškodeniu zdravia zodpovedalo 305 bodov v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len vyhláška č. 32/1965 Zb.), ktorý právny predpis na vec aplikoval. Pri skúmaní opodstatnenosti priznania zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádzal z konkrétnej osobnej, rodinnej, pracovnej a sociálnej situácie žalobkyne pred vznikom škody a po poškodení zdravia spôsobeného pri operačnom zákroku. Dospel k záveru, že na strane žalobkyne sú podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie odškodnenia, pričom za primerané považoval zvýšenie predstavujúce 30-násobok základného bodového ohodnotenia, čo predstavuje sumu 274 500,-- Sk. Žalobe žalobkyne v tejto časti do sumy 274 500,-- Sk vyhovel a vo zvyšku žalobu zamietol. Jej nárok na zaplatenie sumy 18 000,-- Sk z titulu náhrady straty na zárobku počas PN, nárok na zaplatenie sumy 69 585,-- Sk z titulu náhrady straty na zárobku po skončení PN za obdobie od priznania invalidného dôchodku do podania žaloby a napokon nárok na odškodnenie straty na zárobku – rentu od 1.2.2000 vo výške 1 881,-- Sk mesačne zamietol, vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. a § 148 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 15. mája 2008 sp. zn. 10 Co 345/2007 rozhodujúc o odvolaniach oboch účastníkov konania rozsudok okresného súdu zmenil tak, že uložil

žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 64 050,-- Sk; vo zvyšku návrh uplatnený z tohto titulu zamietol. Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na zaplatenie sumy 18 000,-- Sk, sumy 69 585,-- Sk a sumy 1 881,-- Sk od 1.2.2000 mesačne z titulu náhrady straty na zárobku potvrdil. Zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách štátu tak, že žalovanej uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania a zaplatiť súdny poplatok a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia vo veci samej týkajúcej sa odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol, že okresný súd správne ustálil základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia a správne aplikoval zásady (konečného) bodového ohodnotenia pri viacerých následkoch, nepriaznivých zmenách na zdraví. Zodpovedajúco výsledkom dokazovania vymedzil najzávažnejší následok – čiastočnú stratu hlasu. Doplnenie znaleckého posudku Prof. P. v štádiu po právoplatnom vyriešení základu nároku žalobkyne malo v podstate len vysvetľujúci a spresňujúci charakter, a preto nebolo nevyhnutné jej opakované vyšetrenie. Stotožnil sa so súdom I. stupňa aj v tom, že zúženie hrtanu je nutné kvalifikovať ako poškodenie zdravia ľahkého stupňa. Z opakovaných objektívnych vyšetrení nebolo preukázané (subjektívne) tvrdenie žalobkyne, ktoré zodpovedalo ťažkému stupňu zúženia. Je zrejmé, že sa jedná viac o jej vnútorný pocit, vyplývajúci čiastočne aj z prežitých šokov a stresových situácií. V tomto smere poukázal aj na dôkaz zdôrazňovaný žalobkyňou – lekársku správu posudkového lekára, z ktorej vyplýva, že hrtanová štrbina je zúžená na 4 mm. Z dokazovania vykonaného v priebehu konania bolo pritom preukázané, že už štrbina o rozsahu 2 mm je primeranou z hľadiska zabezpečenia dostatočného prietoku vzduchu pri dýchaní. Na rozdiel od súdu prvého stupňa, za primerané považoval zvýšenie odškodnenia v rozsahu 7-násobku základného bodového ohodnotenia. K tomu uviedol, že pri operačnom zákroku došlo síce k radikálnemu zásahu do života žalobkyne, ktorého charakter je trvalý a nemenný, avšak tak výrazné zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ako o ňom rozhodol okresný súd, sa viaže len na prípady, kedy poškodený bol v období pred poškodením zdravia mimoriadne činný v spoločenskom, kultúrnom alebo športovom živote a zároveň v dôsledku poškodenia zdravia je z predmetných aktivít úplne vylúčený, alebo jeho ďalšie uplatnenie v nich je výrazne sťažené. Žalobkyňa však takouto osobou nebola. Rozsudok súdu prvého stupňa preto v tejto časti podľa § 220 ods. 1 O.s.p. zmenil tak, že žalobe po sumu 64 050,-- Sk vyhovel a nad túto sumu, do žalobkyňou uplatnenej výšky, žalobu zamietol. Vo vzťahu k časti nárokov žalobkyne na náhradu za stratu na zárobku sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami súdu I. stupňa, ako aj s ich právnym posúdením. Zhodne so súdom

prvého stupňa dospel k záveru, že žalobkyňa uplatnila tieto nároky po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. K námietke žalobkyne, že žalovaná sa dovolala premlčania „oneskorene“ (až po právoplatnosti medzitémneho rozsudku) uviedol, že toto tvrdenie nezodpovedá skutočnosti, lebo námietka premlčania bola súčasťou podania žalovanej, došlého okresnému súdu dňa 27.8.2004 (čl. 99–102) a medzitémny rozsudok bol vydaný až dňa 12.11.2004 (čl. 122). V tejto časti považoval preto rozsudok okresného súdu za vecne správny. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 150 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že okresný súd pri posudzovaní premlčania nárokov nesprávne právne vec posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V súvislosti s prvým dôvodom naďalej trvala na názore, že námietka premlčania vznesená žalovanou nemohla byť už hodnotená v konečnom rozsudku, v ktorom súd mal rozhodnúť už len o výške uplatnených nárokov. V súvislosti s druhým dôvodom vytykala odvolaciemu súdu, že sa pri bodovom ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia opieral o výsluch znalca Prof. P., ktorý sa bez primeraných dôvodov odklonil od znaleckého posudku podaného LF UK Bratislava. Namietala, že nebol žiaden dôvod poškodenie zdravia vo forme zúženia hrtanu kvalifikovať len ako ľahkého stupňa.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že ho navrhuje zamietnuť ako nedôvodné. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za vecne správne tak pri riešení otázky premlčania nárokov žalobkyne na náhradu za stratu na zárobkoch, ako aj v súvislosti s otázkou bodového ohodnotenia poškodenia zdravia uvedenom v znaleckom posudku Prof. P..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala účastníčka konania, prípustnosť dovolania skúmal osobitne vo vzťahu k potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu, resp. k jeho zmeňujúcej časti a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné len v tej jeho časti, pokiaľ napáda výrok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil (§ 238 ods. 1 O.s.p.), t.j. výrok, ktorým odvolací súd vo zvyšku návrh na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol.

Pokiaľ dovolanie žalobkyne smerovalo aj proti ostatným výrokom rozsudku odvolacieho súdu, nie je v tejto časti prípustné a bolo ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie žalobkyne nepochybne smerovalo proti výroku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí návrhu na zaplatenie sumy 18 000,-- Sk, sumy 69 585,-- Sk a sumy 1 881,-- Sk od 1.2.2000 mesačne z titulu náhrady straty na zárobku žalobkyne a aj proti výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 64 050,-- Sk. Rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti, hoci bol formálne označený ako zmeňujúci, treba tiež považovať za rozsudok potvrdzujúci, lebo do priznanej sumy je súladný v porovnaní s rozsudkom okresného súdu.

Dovolací súd podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku, pokiaľ smeruje proti týmto výrokom odvolacieho súdu, preto skúmal v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Zároveň sa nejedná ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka,

riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Vady uvedené v tomto ustanovení žalobkyňa v dovolaní výslovne nenamietala a ani dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Pokiaľ žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie veci v otázke premlčania nárokov na náhradu za stratu na zárobku treba uviesť, že uvedená námietka nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietka účastníka konania, ktorou vytyka súdu existenciu omylu pri aplikácii práva, treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý však sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Zostalo teda posúdiť dôvodnosť tvrdenia žalobkyne, podľa ktorého odvolací súd sa pri ustálení odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia nesprávne, bez primeraných dôvodov opieral o znalecký posudok znalca Prof. P. (o jeho výsluch) podaného v rozpore so znaleckým posudkom LF UK Bratislava.

Podľa názoru dovolacieho súdu táto námietka žalobkyne nie je dôvodná.

Z obsahu uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil za znalca Prof. P. (uznesenie z 25. januára 2007 č.k. 10 C 40/2000–227) totiž vyplýva, že znalec sa mal vyjadriť k správnosti označenia položiek (najmä u položky sťaženie reči) a počtu bodov u jednotlivých položiek v znaleckom posudku podanom Lekárskou fakultou UK v Bratislave (na jeho vypracovaní sa Prof. P. podieľal). Súčasne sa mal vyjadriť, ktoré z uvedených poškodení je najzávažnejšie. Znalec Prof. P. sa k týmto otázkam vyjadril jednak v písomnom znaleckom posudku z 30. mája 2007 (č.l. 234 spisu) a jednak bol k nemu vypočutý pred súdom (č.l. 237 spisu). Zmenu ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v porovnaní s pôvodným posudkom, ako aj určenie

najzávažnejšieho poškodenia zdravia žalobkyne, náležitým spôsobom odôvodnil. Odvolaciemu súdu nemožno preto vyčítať nesprávny postup v tom, že pri ustálení základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal (rovnako ako súd prvého stupňa) zo záverov tohto znaleckého posudku a nie pôvodného posudku podaného Lekárskou fakultou UK v Bratislave. Napokon, odvolací súd tento svoj postup, t.j. prečo vychádzal práve z tohto dôkazu, náležitým spôsobom v rozsudku zdôvodnil. Nejde preto o vadu konania pri zisťovaní skutkového stavu veci, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd, vzhľadom na viazanosť nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dovolacími dôvodmi, nebol oprávnený preskúmavať správnosť právneho posúdenia veci v otázke zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia nad rozsah základného bodového ohodnotenia (hoci krajský súd o nej zaujal odlišný názor, než okresný súd), keďže žalobkyňa právne posúdenie tejto právnej otázky predmetom dovolacieho konania neučinila.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobkyne proti výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni titulom odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 64 050,- Sk (2 126,07 Eur) a proti výroku, ktorým krajský súd v ostatnej časti potvrdil rozsudok okresného súdu, smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 2 a 3 O.s.p.), a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.). Dovolanie proti výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že vo zvyšku žalobu o náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol, bolo podané neopodstatnene. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne smerujúce proti tejto časti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalovaná mala v dovolacom konaní úspech, preto jej patrí právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Daniela Pekajová